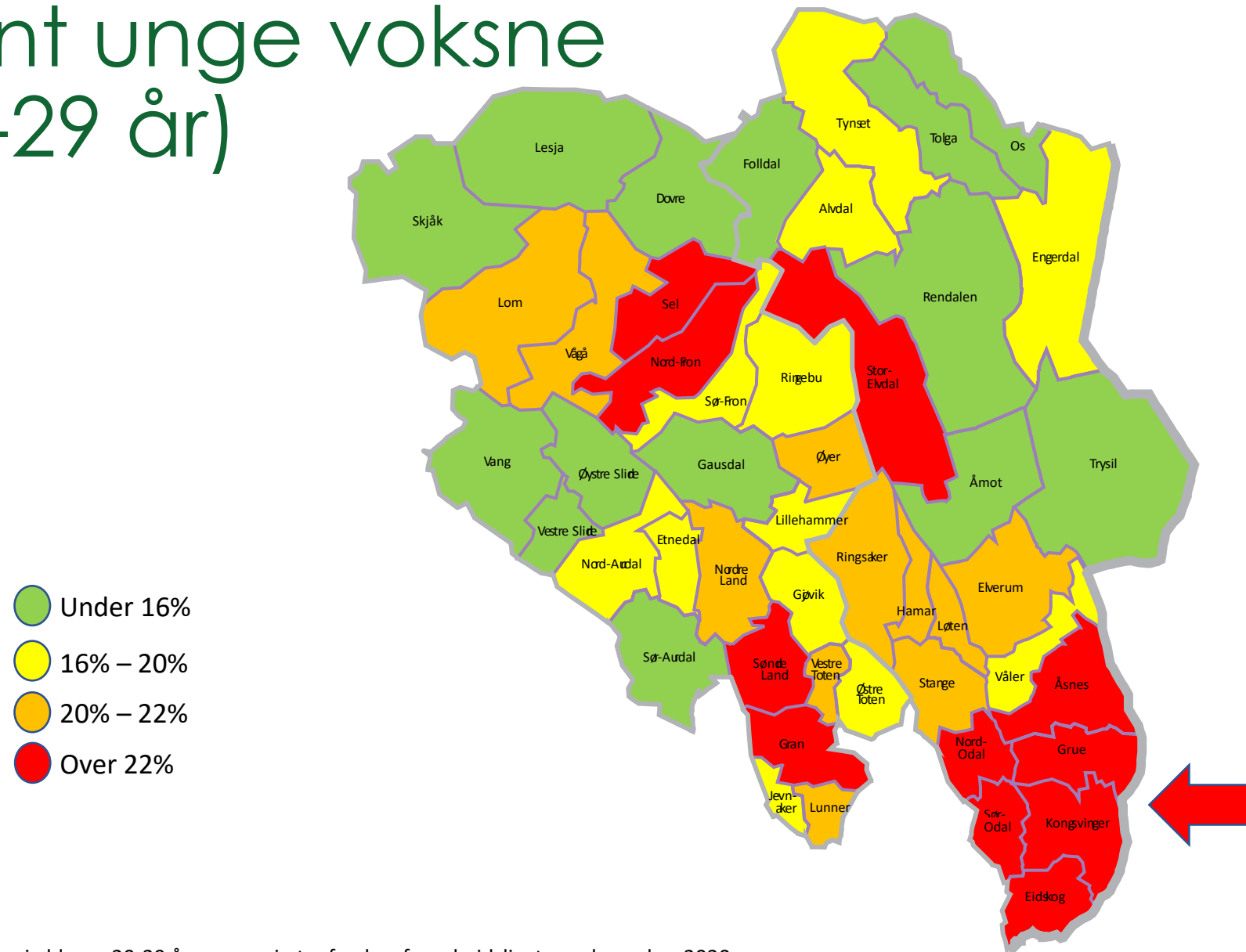

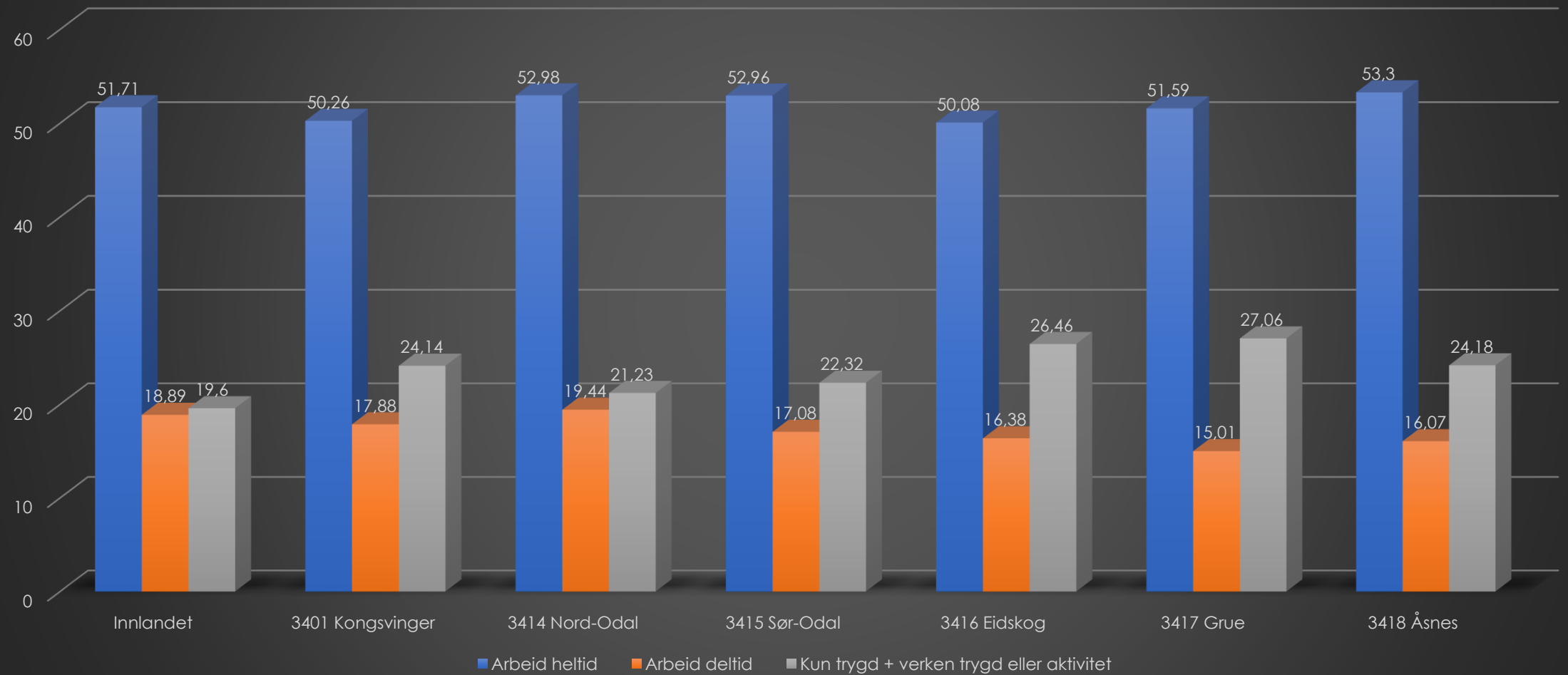
Utenforskap i Innlandet blant unge voksne (20-29 år)

Snittet i Kongsvingerregionen er **24%**

Det vil si nærmere 1000 unge eller over 30 hele skoleklasser

20-29 åringene i Kongsvingerregionen (2020)

Kilde: NAV Statistikk

Hva koster det?

- 12,2 millioner spart pr unge som ikke faller utenfor

Sannhetens øyeblikk

Et økende antall unge mellom 18 og 35 år står utenfor utdanning og arbeid

Tross nasjonale reformer og tiltak har resultatene så langt vært begrenset

Kjennetegn: Psykisk uhelse, lavt utdanningsnivå, liten tilknytning til arbeidslivet

Hva skal til for å hindre at stadig flere unge blir uføre, og hva skal til for å få flere unge uføre tilbake i arbeid?

Kommunene, fylkeskommunen og NAV klarer ikke å finne nye løsninger
HVORDAN TENKE NYTT?

innovasjonssamarbeid med Høgskolen i Innlandet
PD - Løsningene finnes lokalt?!
Jakten på sukseshistoriene starter...

UNG i INKLUDERING
i Kongsvingerregionen

Prosjektleder – **Marianne Grøndahl Pedersen**

marianne.grondahl.pedersen@nav.no telefon 91150937

Prosjektmedarbeider – **Lisbeth Haveråen- Brattås** Lisbeth.Haveraen-Brattas@nav.no

Prosjektmedarbeider – **Outi Jousenkylä** Outi.Jousenkyla@nav.no

Prosjektressurs NAV Innlandet – **Vladislav Meshvez**

Vladislav.Meshvez@nav.no

Prosjektressurs i samarbeidet med NAV og HiNN - **Ingjerd Thon Hagaseth**

Ingjerd.Thon.Hagaseth@nav.no

Forskningsansvarlig HiNN - **Mette Sønderkov**

mette.sonderskov@inn.no

Positive Deviance (PD) støtte: Lars Thuesen Lars.thuesen@win-org.eu

Mads Fly-Hansen mads@fly-hansen.com

Presentasjon

«Ung inkludering» i Kongsvingerregionen

Situasjonen i regionen

- Utfordringer knyttet til oppvekst, levekår og frafall fra skole/utdanning
- Høy andel innbyggere med redusert arbeidsevne
- Høy andel unge uføre og unge voksne med lavinntekt
- Behov for arbeidskraft i regionen

Organisering og roller:

- Prosjekteiere: 6 kommuner: **Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue og Åsnes**, NAV fylke og lokalt, Statsforvalteren, fylkeskommunen, HiNN

Mål: Hindre utenforskap og bidra til reaktivering av unge uføre

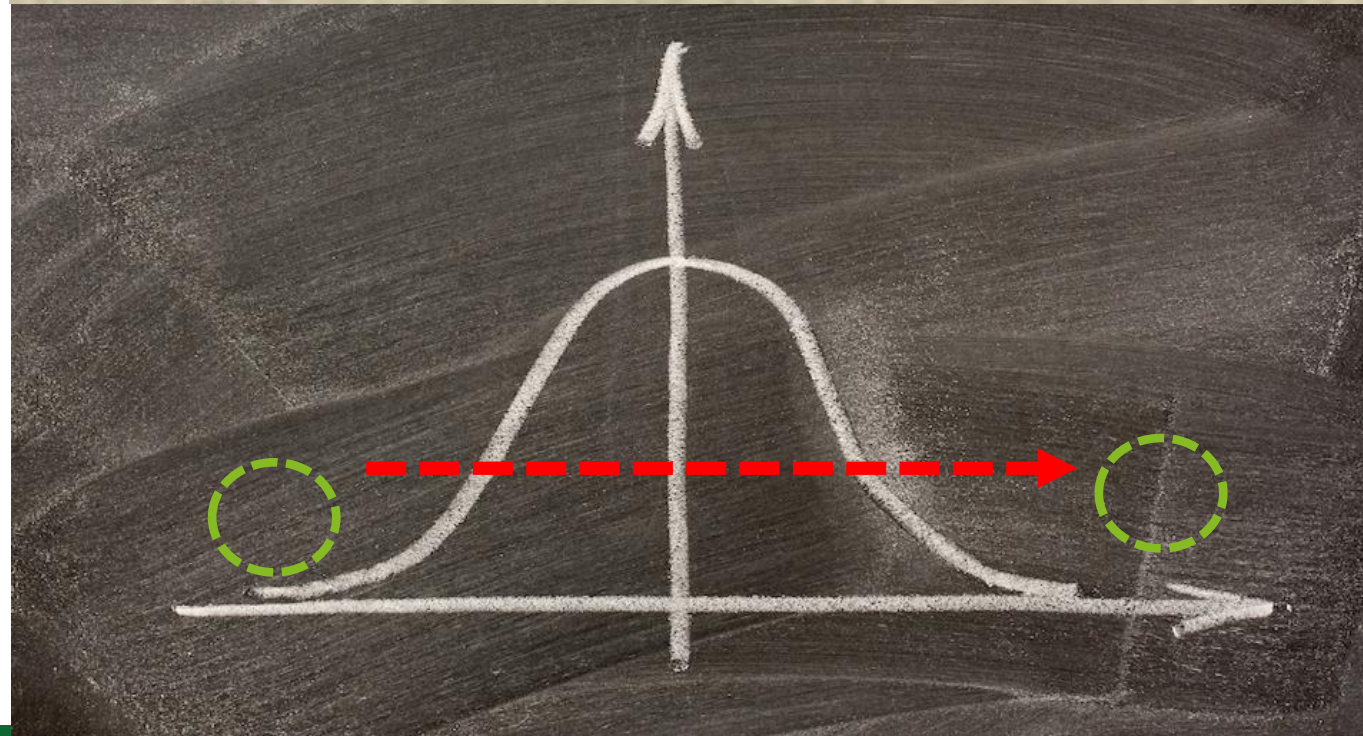
- 18-35 år

Prosjektets hovedmål

- **Forebygge og forhindre** ungt utenforskap (og få flere unge utføre tilbake i jobb)
- **Kartlegge, utforske og lete etter løsninger** blant de unge selv og andre aktører
- **Skaffe innsikt og identifisere** positive avvik
- Bruke positive avvik til **videreutvikling og spredning av løsninger** som virker

Positive avvik

I alle grupper, team og organisasjoner er det individer, som allerede praktiserer **en suksessrik adferd på tross av** at de har de samme begrensninger og ressurser som deres likestilte

PD i 3 faser

Vi står
her nå i
grave-
arbeidet

Forsknings
prosjekt

Fase 1

DEFINERE PROBLEMENE

Statistikk og data
Informasjonsmøter,
worksops, intervjuer

Fase 2

IDENTIFISERE LØSNINGER

Dybdeintervjuer,
fokusgruppeintervjuer,
workshops

Fase 3

IMPLEMENTERING OG SPREDING

Løpende aksjonslæring, coaching og kapasitetsoppbygging

Hva sier de som er i kontakt med de unge?

UNG i INKLUDERING
i Kongsvingerregionen

Jeg er særlig bekymret for en «ny gruppe» – skolevegrerne

Jeg vil gjerne male veggen grå, ikke svart. Vi gjør allerede mye bra som fungerer.

Det som er aller viktigst for folk er å vite at noen heier på deg

Vi må oppdra barn som er rustet til å tåle livet

Jeg har lyst til å ta tak i alle som utagerer og finne ut hva det handler om. All ugunstig atferd er et symptom på noe. Vi må tidlig inn og finne ut hvorfor og hva vi kan gjøre

Jeg brenner for aldersgruppen 13-18 år. Systemet er lite rigget for disse ungdommene

Man må skape en tilhørighet. Ikke bare i skole, men også på fritidsaktiviteter. Hvordan føle mestring? Hvordan forhindre dropouts?

Hvordan skape vinnere? Ikke tapere.

Hvem sitt ansvar er det og hvem tar det?

Jeg føler at vi lykkes når vi er mange på tvers som jobber mot det samme målet

Vi må nå de som ikke ber om hjelp også..

Hva sier noen av de unge?

UNG i INKLUDERING
i Kongsvingerregionen

Vi ønsker oss et mer levende sentrum. Det er bra for oss, studenter og for tilflytning. Hvis det blir for mye bråk kan man vel flytte mer landling til?

Når man har så mye frihet kan man miste motivasjon og livsglede

Det kan fort bli behagelig å være utenfor. Det er lett å falle og bli værende der. Vanskelig å ta tak i tingene når du ikke har de forutsetningene

Den smale stien man må gå innenfor, den er blitt veldig smal. Kanskje det er grunnen til at det er så fort gjort å havne utenfor?

Det kan være vanskelig for mange unge å se hva som lønner seg langt frem i tid. Mange velger det som er komfortabelt der og da.

Det er lite miljø og man kan få henvendelser om å kjøpe når man går av bussen. «Jeg har hørt at du har det litt kjøpt. Prøv disse pillene...»

Mamma har vært veldig viktig for meg. Selv om hun ikke visste hva hun skulle gjøre, skjønte hun at noe ikke var som det skulle. Hun tok kontakt med de som kunne hjelpe meg.

Det er viktig med foreldre som pusher litt. Som lader ipaden og som vet hvor de kan finne hjelp

Vi vil ha et sted å være på fritiden, uten innblanding fra voksne

Ressurssvake foreldre vet ikke hvordan de kan hjelpe barna sine

3 utvalgte områder basert på tilbakemeldinger

1. Forebygging og tidlig innsats
2. Samhandling om psykisk helse og rus
3. Kritiske overganger

PD-tilnærmingen i Ung inkludering

- Påstand: Det finnes ingen uføre mellom 18 og 35 år i Kongsvingerregionen som har kommet tilbake til utdanning eller jobb.
- **PD-flip: Det finnes unge uføre i Kongsvingerregionen som har kommet tilbake til utdanning eller jobb på tross av.**
- Og så begynner gravearbeidet med å identifisere positive avvik – annerledes adferd... Hva har skjedd på veien? Har noen gjort noe som har utgjort en forskjell?

Aktiviteter og formål i 2022

UNG INKLUDERING

sjonen

Fase 1 DEFINER PROBLEM

Januar 2022

- **7 Informasjons- og dialogmøter**
- **Innhold:** kort intro prosjektet, formål og tilnærming
- **Formål:** skape interesse og engasjement i kommunene

April 2022

- **4 felles Work shops**
- **Innhold:** Lære om Positive Deviance, bruke metoden og starte arbeidet med å lete etter positive avvikere.
- **Formål:** involvere aktørene i definere relevante utfordringer. Se på mulige konkrete lokale utfordringer.

Fase 2 IDENTIFISERE LØSNINGER

Fase 1/2

Mai 2022

- **2 felles Work shops**
- **Innhold:** Mer trening i anvendelse av PD, konkrete eksempler.
- **Formål:** hvordan identifisere PD adferd, hvo trenger vi lokalt for å jobbe videre?

Mai- august:

- **Lokalt arbeid i kommunen**

Høst 2022

- **Workshops i alle kommunene**
- **Innhold:** Arbeid med de viktigste problemene, og de mulige løsningene som er avdekket. Lokalt eierskap
- **Formål:** Samskaping med unge, arbeidsgivere og andre aktører

Fase 3 IMPLEMENTERING OG SPREDING

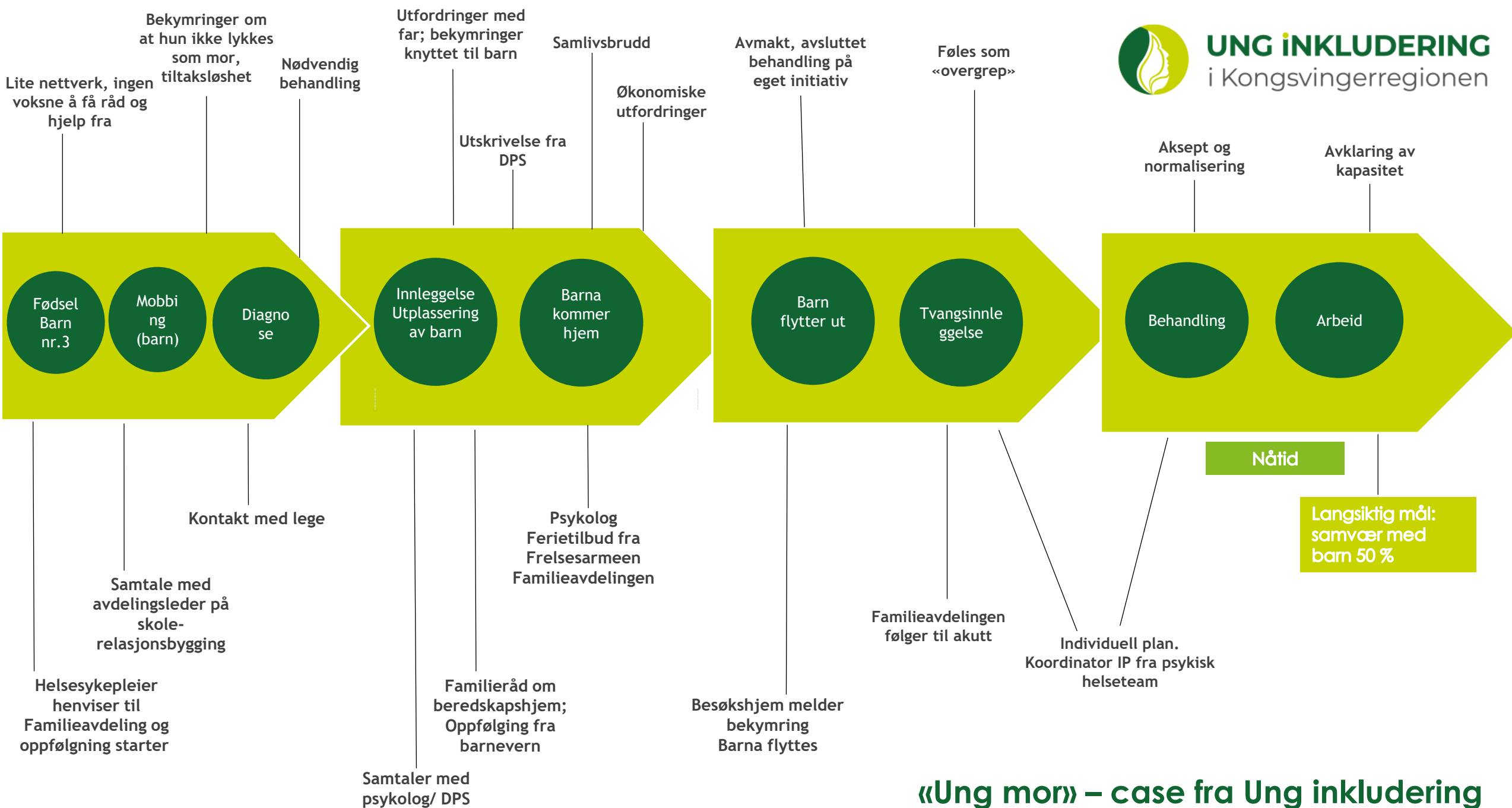
Fase 2/3

Vinter 2022/vår 2023

Workshops/aksjonslæring

- Etablere lærings- og implementeringsmiljø lokalt gjennom f.eks. workshops
- Etablere støttestruktur
- Utvikling av prosesstøtte som sikrer oppfølging av fremskritt
- Feiring og kommunikasjon av resultater og positive tegn på fremskritt

Løpende aksjonslæring, coaching og kapasitetsoppbygning
- Prosessen er ikke lineær og inneholder flere loops i praksis

«Ung mor» – case fra Ung inkludering

Et lite tilbakeblikk

Informasjons og dialogmøter

120 deltakere

Innsiktsarbeid

ca 80 individuelle samtaler/møter både aktører og unge.

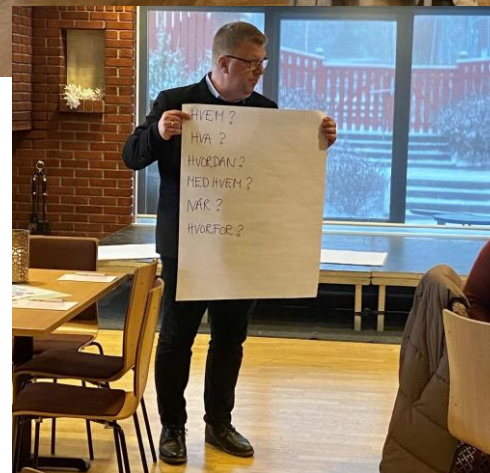
Presentasjoner

Arbeids- og sosialkomiteen, formannskap i kommunene, NAV ledere, ungdomsrådet, samling med bedrifter i 7 sterke, utdanningsforbundet, Fremtidens kommuner m.m

2 Work shops

nærmere 100 deltakere

nærmere 80 deltakere

Fra prosjekt til varig verdi

- Fokus på erfaringer og løsninger som bidrar til færre unge i utenforskap og uføretrygd for fremtiden
 - Øke kompetansen blant aktørene
 - Styrke tverrfaglige samarbeidsrelasjoner i regionen
 - Tidlig innsats og skape felles forståelse for helhetlig oppfølging på tvers av sektorer.
-
- Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid er en viktig tilnærming i prosjektet.
 - Involvering av unge som har mottatt eller får tjenester i regionen, gir verdifull innsikt på nivåer med aktører. Reell mulighet til å påvirke velferdstjenester.

Inkludering

Innovasjon

Innsikt

Hvor lykkes vi?

Samhandling

Positive avvik

Forebygging

Finne løsningene

Sosial bærekraft

De unges stemme

Lokalt

Refleksjon i plenum

- Hva tror du er viktig for å lykkes med dette prosjektet?
- Hva tenker du er viktig for å kunne forankre utviklingsarbeidet i prosjektet inn i tjenestene i kommunen?

Refleksjon i plenum

- Hva tenker du er viktig i arbeidet med å rekruttere personer til ressursgrupper og hva slags kompetanse/egenskaper bør de ha?
- Hva tenker du er viktig for å kunne implementere løsninger som kartlegges og testes ut gjennom prosjektet inn i tjenestene i kommunen?

Refleksjon i plenum

- Hvilke samarbeidsfora finnes i din kommune eller i regionen som prosjektet burde samarbeide eller samhandle med?

Ressursgrupper i kommunene

Vi trenger ressurspersoner som:

- Ønsker å være med på å bidra til å gjøre en forskjell
- Har kompetanse og erfaring fra arbeid med barn og unge mennesker, og som brenner for at alle skal få like muligheter
- Er i daglig kontakt med de unge
- Vil være med på å lete etter de gode løsningene i egen tjeneste
- Vil være med på å fremsnakke og orientere kollegaer om funn og oppdateringer fra prosjektet

Noen gode eksempler

- Jobbet godt med forankring på ledelsesnivå innad i kommune
- Vurdert hvilke prosjekter og utviklingsarbeid man allerede er i gang med
- Ser dette i sammenheng med prosjektets arbeid og målsetting

Eidskog kommune

- Frivillighetskoordinator
- NAV – veiledere unge
- Frisklivssentralen
- Lærere barneskole
- LOS for ungdom med skolevegring
- HR Manager
- + Ressursgruppe fra Familiens hus med representanter fra helse, PPT, barnevern, flyktningkonsulent

Kongsvinger kommune

- Kommuneoverlege
- Golfklubben (Frivillighet)
- Barnevernspedagog
- NAV – veiledere og jobbspesialister
- Leder barnehage
- Enhetsleder oppvekst
- Helsesykepleier
- Miljøarbeider
- PP-rådgiver
- SLT
- SkoleLOS
- ROS Ahus
- Frisklivssentralen
- Kultur og fritid representanter
- FAU – nattravner

Takk for oppmerksomheten!
Vi vil gjerne dele mer senere
og følg gjerne med på oss

[Kongsvingerregionen.no](https://www.kongsvingerregionen.no)

En liten film på tre minutter om Positive Deviance
tilnærmingen

<https://youtu.be/0ULZW0m5ukg>

Tusen takk 😊

Marianne.Grøndahl.Pedersen@nav.no

Lisbeth.Haveråen-Brattås@nav.no